

VYJÁDŘENÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorózanta:	Mgr. Martin Svoboda
Téma práce:	Odkaz v dědickém právu
Rozsah práce:	241 291 znaků (dle prohlášení) vč. mezer, tj. 134 NS
Datum odevzdání práce:	02. 08. 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma sice není nové, nýbrž je aktuální. Vzhledem k tomu, že institut odkazu nebyl po určitou dobu v našem soukromém právu upraven, je třeba mu po rekodifikaci soukromého práva věnovat zvýšenou pozornost, neboť znovunavrácení tohoto institutu do našeho právního řádu není prosto některých problémů.

Hodnocení PAP: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózant osvojil teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, a zda zvládl jejich aplikaci a doložil tak rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Z pohledu soukromoprávní doktríny jde o téma, jemuž byla v minulosti (zejm. v období první republiky) věnována značná pozornost, lze tak čerpat především z těchto a ovšem také ze zahraničních zdrojů. Náročnost zpracování nepochybně zvyšuje také nutnost tyto veskrze historické prameny konfrontovat s aktuální právní úpravou, která nebyla samozřejmě převzata do současného OZ zcela doslovně. Náročnost na zpracování rovněž zvyšuje nutnost obezřetné práce s dřívější judikaturou (bez níž ale nelze dané téma vhodně zasadit do širších souvislostí).

Hodnocení PAP: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, jak učebnicové, tak časopisecké a rovněž z bohaté judikatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Systematika práce je vzhledem k tématu pojata standardně. Po úvodu, kde autor vymezuje cíl práce (srov. dále) následuje první kapitola pojednávající obecně o pojmu odkazu. Další kapitola se obsáhle zabývá historií tohoto institutu a tvoří značnou část těžiště práce. Další část těžiště práce tvoří kapitola věnovaná současné právní úpravě. V závěrečné kapitole je obsažen zahraniční exkurz. Celá práce je pak ukončena závěrem. Kapitoly se dále dělí na menší celky, rovněž toto dělení je konformní s celkovou systematikou práce. Autor postupuje od obecného k dílčímu, od historie k současnosti.

Hodnocení PAP: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Úvodem je třeba poznamenat, že Mgr. Martin Svoboda předložil rigorózní práci na uvedené téma již 22. 02. 2018. Během obhajoby této práce konané dne 16. 05. 2018 práci neobhájil (srov. zejm. posudek ze dne 18. 04. 2018, který jsem k práci vypracoval jako oponent) a požádal mne o odborné vedení při přepracování práce

(z tohoto důvodu jsou některé pasáže tohoto posudku shodné s výše uvedeným posudkem ze dne 18. 04. 2018).

To, že uchazeč práci přepracoval, indikuje protokol o shodě generovaný systémem Theses.cz. Shoda ve výši 85 % v dok. č. 1 protokolu o shodě značí, že práce byla uchazečem přepracována v rozsahu 15 %. Je tedy třeba především posoudit, zda byly odstraněny vady, které byly uchazeči vytýkány výše uvedeným posudkem.

Autorovi byl vytýkán ne zcela vodně formulovaný cíl práce, který pak sváděl ke značné popisnosti napříč prací. Autor nyní klade základní otázku, totiž „*uvážít, zdali je jeho znovuzavedení do právního řádu krokem vpřed či nikoliv,*“ a v návaznosti na to „*instituit odkazu zhodnotit a učinit závěr o kvalitě soudobé právní úpravy, jakož o jeho užitečnosti pro právní praxi.*“ Domnívám se, že takto vytčený výzkumný cíl – bude-li úspěšně naplněn - již je schopen doložit autorovu schopnost k samostatné tvůrčí činnosti.

Další výtka se týkala lapsu v číslování kapitol, aktuálně předložená práce již tento lapsus neobsahuje.

Zásadní výtka byla při hodnocení původní práce učiněna k zahraničnímu exkurzu. Za prvé byla vytýkána absence odůvodnění autorem komparovaných zahraničních úprav. Na s. 99 nyní uchazeč podrobně odůvodňuje, proč dané úpravy ke komparaci zvolil. Důvody uchazečem uvedené lze označit jako relevantní a logické. Pokud jde o polskou úpravu, nabízí se ještě jeden důvod, který autor nezmiňuje, a tím je značný počet smíšených česko-polských manželství (či soužití) především na Těšínsku. Za druhé bylo autorovi vytýkáno, že zahraniční úpravy pouze popsal, aniž provedl jejich samotnou komparaci. Rovněž tento nedostatek byl napraven (s. 104 a s. 107-108).

Dále byla autorovi vytýkána značná popisnost. Zde autor mohl vyjádřit více vlastních názorů napříč celou prací, nicméně své vlastní úvahy koncentroval do kap. 3.7 (úvahy de lege ferenda), čímž na původní výtku reagoval dle mého názoru uspokojivě.

Konečně byla autorovi vytýkána systematická „mezera“ ve zpracování historie odkazu (ergo když svou práci z valné části vede pomocí metody historické), a to pokud jde o období středověku. Na tuto výtku autor rovněž reagoval, a to na s. 37 až 39. Tím se historický výklad stal kompletní a lze tak uzavřít, že rovněž tato výtka byla řádně vyřešena.

Pokud jde o formální vady (překlepy, nezvládnuté formátování atd.), pak lze konstatovat, že předložená práce zjevně prošla důkladnější korekturou, než její první verze.

Pokud jde o cíl (aktuálně předložený) práce, ten byl uveden již výše. S tímto cílem byla rovněž konfrontována formální a systematická stránka práce a byla shledána jako vyhovující. Zbývá tedy posoudit uvedený záměr především z hlediska logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Logická stavba práce vyplývá již z formálního a systematického pojetí. Autor postupuje od obecného k dílčímu, od staršího k novějšímu. To je v souladu s celkovou koncepcí práce. Jednotlivé kapitoly pak na sebe navazují logicky, celková stavba práce působí koherentně. Rovněž dělení kapitol na dílčí celky je zvoleno vhodně, umožňuje přehlednou orientaci v díle. Téma se autorovi podařilo zpracovat do vyhovující hloubky. O tom nejlépe vypovídá poznámkový aparát, který čítá celkem 509 poznámek pod čarou a rovněž počet použitých zdrojů (srov. dále) je vyhovující. Rovněž práce s judikaturou se jeví jako uspokojující (autor pracoval s celkem osmnácti judikáty).

Automatická kontrola shod provedená systémem Theses.cz generuje dokument čítající 2421 stran, představující 85 dokumentů obsahujících shody. Míra shody – kromě dok. č. 1, k němuž již výše – v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument v souvislosti s posouzením práce prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by rigorózní nepostupoval při tvorbě práce *lege artis*.

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autor tento cíl splnil.
Samostatnost při zpracování tématu	Autor při zpracování zvoleného tématu prokázal schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autor pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracoval s cca stem publikací, ať už monografického či časopiseckého charakteru (včetně 11 zahraničních zdrojů) a rovněž s judikaturou (srov. již výše). To je zcela postačující pro požadavky kladené na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor téma zvolené v názvu práce zpracoval co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje pečlivá práce poznámkovým aparátem (srov. výše). Lze tedy uzavřít, že autor zvolené téma zpracoval a vyčerpал dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- 6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení
 6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Na s. 106 v rámci komparace s polskou právní úpravou autor zmiňuje institut vindikačního odkazu, při čemž upozorňuje, že takový odkazovník má sice vlastnické právo k předmětu odkazu, ale také odpovídá za dluhy zůstavitele. V čem se tedy liší postavení takového odkazovníka od dědice?

V Praze dne 16. 10. 2018

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
 pověřený akademický pracovník